

ZAGREB**Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest umjetnosti****Kandidatkinja:****Arijana Rožić Brakus****Mentor: akademik Tonko Maroević,
znanstveni savjetnik****Naslov magistarskog rada:****ANĐEO UVODIĆ U KONTEKSTU
SPLITSKE LIKOVNE SCENE****Povjerenstvo za obranu rada:****1. akademik Tonko Maroević,
znanstveni savjetnik****2. dr. sc. Frano Dulibić, izv. profesor****3. dr. sc. Zvonko Maković, red. prof.****Datum obrane rada: 21. listopada 2009.**

SAŽETAK

Anđeo Uvodić je jedna od najaktivnijih osoba splitskoga kulturnog života prve polovice 20. stoljeća. Djelovao je kao karikaturist, grafičar i slikar, ali također i kao povjesničar umjetnosti i prvi kustos splitske Galerije umjetnina.

Rođen je u Splitu 1880. godine. Osim poduke iz crtanja, koju je na splitskoj Realci dobio od Emanuela Vidovića, nije imao akademske likovne naobrazbe, no ipak je iza sebe ostavio zapaženo djelo, prvenstveno na području karikature i grafike. Kao karikaturist smatra se jednim od idejnih pokretača humorističnog lista *Duje Balavac*, u kome je objavio tek nekoliko karikatura. U mapi *Karikature* sabrao je 1905. godine karikature poznatih Splitskana.

Prve međunarodne uspjehe doživio je u Trstu 1910. godine, na međunarodnoj izložbi karikatura *Circolo artistico*, gdje mu je dodijeljena počasna diploma. Godine 1911. izlaže nekoliko karikatura i slika u Beču, gdje će provesti sljedeće tri godine na usavršavanju uz rad. Objavljuje karikature u humorističnim revijama *Muskette* i *Simplicissimus*. Po povratku iz Beča, 1921. godine, izdaje drugu mapu karikatura u tehnici litografije. Učestalo priređuje izložbe karika-

tura, slika i grafike. Veoma zapažen u tisku, sve do posljednje tiskane zbirke karikatura, albuma–knjige *Iz moje bilježnice* (1937.), gdje se u 50 litografija bavi karikiranjem poznatih splitskih osoba.

Grafikom se Anđeo Uvodić počinje baviti ranih dvadesetih godina 20. stoljeća. Uz Antu Katunarića jedan je od pionira ove umjetnosti u gradu pod Marjanom. U pristupu realist, bavi se vedutama Dalmacije i njenom arhitektonskom baštinom, najviše u tehnici bakroreza i bakropisa. Izdao je dvije mape grafika zavičajne tematike (mapa *Dalmacija* 1928. godine i mapa *Klasični spomenici Splita* 1934.) Nastoji zabilježiti ljepote primorja, arhaične ambijente pučke tradicijske arhitekture i antičkih spomenika Splita.

Kao kustos i jedan od osnivača splitske Galerije umjetnina Anđeo Uvodić objavio je niz članaka u periodici, prateći novine u fundusu ustanove. Poznat je po dvije monografije naših proslavljenih umjetnika koji su stvarali izvan granica naše zemlje – Juraja Čulinovića i Andrije Medulića. Nastoji njihov lik i djelo izvući iz zaborava i educirati publiku, tada željnu takvih publikacija. Najznačajniji dio Uvodićeve publicističke djelatnosti odnosi se na karikaturu. Najčešće izdavanje svojih mapa ili otvorenja izložbi prati esejom o karikaturi ili predgovorom, pri čemu nastoji postići da ta, u nas tada još slabo razvijena, djelatnost bude uvažavana i vrednovana kao ravno-pravna umjetnička disciplina.

Kao slikar realističkih, zanatski solidnih slika zavičajne tematike Anđeo Uvodić uspoređivan je s umjetnički znatno jačim Vidovićem. Smatra se umjetnički prekonzervativnim, a nikada nije imao potrebu da se otvori modernijim strujanjima u slikarstvu i grafici. Možda je to bio glavni razlog što je potonuo u zaborav, iz kojega izlazi tek nedavno, kad se javlja novo pobuđeni interes za karikaturu, kao zanemarenu granu likovne umjetnosti. Karikatura i zalaganje za njenu afirmaciju uglavnom i jest ono po čemu Anđeo Uvodić zaslužuje da bude upamćen. x